

Biologisch populair bij varkenshouders

Nu de markt voor biologisch varkensvlees een stijgende lijn vertoont, overwegen steeds meer gangbare varkenshouders om over te schakelen naar biologisch. Maar de markt is klein en er bestaat nu al een wachtlijst van een twintigtal varkenshouders.

De huidige biologische varkenshouderij kan niet vergeleken worden met de 'geitenwollensokken' situatie van twintig jaar terug. De sector is professioneel en het aandeel biologische producten stijgt elk jaar een paar procent. Inmiddels is de sector een volwaardig alternatief geworden voor gangbaar. Daarover twijfelt niemand in de varkenshouderij. Is het dan zinvol om nu om van gangbaar naar biologisch om te schakelen? „Het is goed om er over na te denken”, zegt Maurits Steverink, ketenmanager Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw. „De optie zou een varkenshouder voor de toekomst open kunnen houden, zodat hij kan kiezen voor groei met lage kosten of voor het produceren van vlees met een toegevoegde waarde zoals biologisch.”

Crisis

Volgens Steverink is de markt rijp voor producten met toegevoegde waarde, zoals biologisch. Er is meer dan enkel en alleen een lage prijs. „Dat betekent niet dat er een massale groei komt en dat varkenshouders massaal kunnen overstappen, maar er is een duidelijke groei zichtbaar. In deze tijd van crisis blijkt dat de belangstelling voor vergroening van de sector niet onder druk staat, maar dat de crisis de sector juist versterkt. Vergroening is

nu 'hot'. We kennen nu een lange periode van groei, maar het aanbod in de afgelopen jaren is echter sneller gegaan dan de vraag.” In de jaren voor 2008 was de markt min of meer in elkaar gezakt door de terugval van de Engelse markt en de komst van de Duitse boeren. Steverink noemt hen biologische gelegenhedenboeren, want als het goed gaat, leggen ze hun stallen weer vol. „Door de schaarste in 2008 zijn de prijzen hoger geworden. De markt is nu weer in balans, en we zien in het eerste kwartaal van 2009 een tien procent groei in de verkoop voor biologisch in het algemeen. Voor vers vlees en vleeswaren is de toename nog groter.”

Topondernemers

Hoewel er een goed inkomen uit de biologische sector kan worden gehaald, is omschakelen niet voor iedereen een optie. „Als je het in de gangbare sector niet redt, hoef je niet te kijken naar de biologische varkenshouderij”, stelt Maurits Steverink. „De biologische varkenshouderij vraagt juist om topondernemers. Op dit moment verdienen de topboeren over de kostprijs heen, maar er is een extreme prijskorting op slechter kwaliteit. Je moet dus goed boeren om beter te verdienen.” Uit de ervaring van sommige grote bedrijven

blijkt wel dat de biologische varkenshouderij niet zo geschikt is om op een zeer grote schaal met personeel te werken. De hogere personeelskosten steken een spaak door het wiel. Zolang de prijs hoog is, vormt dat geen probleem, maar de biologische markt is klein en gevoelig voor uitbreidingen, zoals de gelegenhedenboeren in Duitsland, die de markt ineens overvoeren met vlees. De sector zal gecontroleerd moeten groeien. Niet te veel aanbod, want dat drukt de prijs.

Nu overstappen is om die reden dan ook niet direct mogelijk. Bij De Groene Weg is er een lange wachtlijst van bestaande biologische varkenshouders die willen uitbreiden en nieuwkomers. „Er staan op dit moment 18 bedrijven op de wachtlijst”, vertelt Jan Leeijen, aanvoercoördinator van De Groene Weg. „Acht daarvan zijn nieuwkomers. De bedrijven die erbij komen, zijn geen kleine bedrijven. Als we het aantal varkens op de wachtlijst nu op de markt zouden toelaten, stijgt de aanvoer ineens met 20 procent. Zo klein is de markt. Er zijn in Nederland maar 55 leveranciers. De biologische markt is weliswaar minder gevoelig in prijsfluctuaties dan de gangbare markt, maar voor grote uitbreidingen is de markt wel gevoelig.”

Wachtlijst

De wachtlijst breidt zich maandelijks uit. Biologisch is populair onder gangbare varkenshouders. Leeijen: „Elke week krijgen we verzoeken binnen via DLV, voerleveranciers of collega's om met varkenshouders te praten die overwegen om te schakelen. Er wordt van te voren gescreend. De varkenshouder moet in ieder geval groen tussen de oortjes hebben.” Leeijen denkt dat juist nu veel varkenshouders naar de biologische sector kijken, omdat in 2013 alle stallen aangepast moeten zijn. „Ze staan onder druk, omdat ze moeten kiezen. Groeien, stoppen of een alternatieve sector. De biologische sector is dan absoluut een goed alternatief. Er is toekomstperspectief. Zeker voor de bestaande bedrijven. Voor nieuwe bedrijven zijn de mogelijkheden beperkter. Banken eisen dat er een afzetgarantie voor de biologische varkens is.” De Groene Weg heeft nog geen besluit genomen hoe ze de wachtlijst gaat afhandelen. „Laten we de uitbreidingen eerst toe of geven wij de nieuwkomers een kans? Het zou logisch zijn om de bestaande bedrijven meer ruimte te geven, maar dat besluit is nog niet genomen”, aldus Jan Leeijen. ■

Jan Leeijen van biologische slachterij De Groene Weg zegt dat voor nieuwkomers de mogelijkheden beperkt zijn.

